

BRONNEN
BEELD SIMONE VAN ES

It's trust, stupid!

HET 'FAVORIETE' BOEK VAN PETER VERHEIJ

Maandelijks beschrijft een lezer van 'de Accountant' die ene vakinhoudelijke publicatie die hem of haar het meest heeft beïnvloed of dat managementboek dat in het geheugen staat gegrift. Deze maand: Peter Verheij, seniorbeleidsadviseur auditbeleid bij het ministerie van Financiën.

Mijn favoriete boek van dit moment is *It's Trust Stupid* van Jan Jacob van Dijk (red.). Dit actualiseert het al langer bekende gedachtegoed van Fukuyama (Trust) in het licht van de huidige economische crisis. Het belang van sociaal kapitaal zoals 'vertrouwen' kan niet genoeg onderstreept worden. Zonder 'vertrouwen' loopt alles vast, zoals De Tocqueville al in de negentiende eeuw aangaf. Fukuyama toonde in 1995 zelfs aan dat landen met een high trust-society economisch betere prestaties leverden dan landen met een low-trust-society. De relaties die worden gelegd tussen 'vertrouwen' en de ideeën over het kapitalisme van Friedman, het New Public Management van Osborne en Gaebler en het leiderschap van Covey zijn erg inspirerend. Ook de analyse over morele ankers en ethiek in relatie tot 'vertrouwen' bieden genoeg food for thought. Dit is echt typisch zo'n boek dat je er steeds weer bij pakt voor verdere verdieping in dit onderwerp. Voor mij geldt dat in persoonlijk functioneren, in functie als gekozen volksvertegenwoordiger en voor ons vakgebied. Als raadslid merk ik dat het in belangrijke mate draait om relaties en vertrouwen. Dat is de olie in de machine om tot goede besluiten en resultaten te komen.

Eindeloos rationaliseren, reguleren, registreren en veelal juridiseren is fnuikend voor het bereiken van resultaten. Een gezond niveau van 'vertrouwen' is veel effectiever. Een aanpak gebaseerd op vertrouwen zorgt er voor dat je altijd scherp moet blijven en moet (her)overwegen of de andere partij het vertrouwen waar maakt. Een gezond niveau van onzekerheid is goed. Geïnstitutionaliseerde instrumenten als verantwoording en controles leiden veelal tot een verslapping van de aandacht: 'er zit toch controle op?', is dan de reflex.

'Vertrouwen is goed, controle is beter' is het grootste misverstand dat onder auditors leeft. Het eerste deel van deze spreuk wordt te weinig beleefd en het tweede deel te veel

geïsoleerd bekeken. Het is écht zonde dat zoveel mensen alleen van de papieren werkelijkheid uitgaan en denken alles 'dicht te kunnen controleren'. Naast dat je dan de helft mist, kun je in die papieren werkelijkheid nog steeds bedrogen uitkomen. Die andere helft bestaat uit sociale aspecten als gedrag, ethiek, vertrouwen en relaties.

We moeten als auditors veel meer leren van sociologen, psychologen en antropologen om de werkelijkheid te begrijpen. Het beroep drijft anders steeds verder af van de realiteit. *It's trust, stupid!*

It's Trust Stupid, Jan Jacob van Dijk (red.), Uitgeverij Kok, ISBN 9789043517270.

FAVORIET ALGEMEEN

Mijn favoriete niet-vaktechnische boek is *De kunst van het debat* van Peter van der Geer. Dit boek leert je spreken in plaats van praten.

DE WIJ ECONOMIE

'Nederland heeft een aansprekende visie voor de toekomst nodig. Een toekomst die in de samenleving enthousiasme oproept en breed wordt gedragen.' Willem Vermeend - oud-staatssecretaris Financiën en oud-minister SZW - heeft naar eigen zeggen niet zomaar een boek geschreven. De kredietcrisis heeft de IK-cultuur en IK-economie voorgoed in de ban gedaan. Deze kan geen oplossingen aanbieden voor de economische, culturele, sociale en klimaatproblemen waar we wereldwijd mee worstelen. Inderdaad niet alleen economische problemen. In tegenstelling tot de titel van dit boek gaat deze pennenvrucht van de oud-bewindsman, internetondernemer en hoogleraar niet alleen over economie maar over zoveel meer: internationale economische en politieke verhoudingen, hervorming van het belastingstelsel, flexibilisering van de WAO, noodzaak van kerncentrales, oprichting van de Green Bank of Holland, aanvoerderschap in plaats van leiderschap.

Ondergang IK-economie

Zoals zoveel boeken in het afgelopen jaar behandelt Vermeend de oorzaken van de huidige economische crisis. Hij plaatst dit echter in een breed perspectief door de kredietcrisis als een ondergang van de IK-economie te betitelen. De IK-economie wordt gekenmerkt door eigenbelang, hebzucht, korte termijn denken.

Ook de IFRS boekhoudregels (met name de *fair value*-waarderingen) worden als een kleine - het probleem verergerende - schuldige aan-

gewezen. En de bonussen van de bankiers die voor zoveel maatschappelijke opschudding zorgen? Ook daar heeft de oud-PvdA-bewindsman een korte en krachtige oplossing voor: excessieve bonussen gaan op een internationale zwarte lijst en deze bankiers komen wat Vermeend betreft niet meer aan de slag in de financiële sector. Waarvan akte.

En wat is een fatsoenlijk verschil in beloningen? Volgens Vermeend maximaal 25 maal het bij het desbetreffende organisatie gehanteerde laagste loon. En vooruit, de Amerikanen mogen maximaal 35 keer het laagste loon betalen.

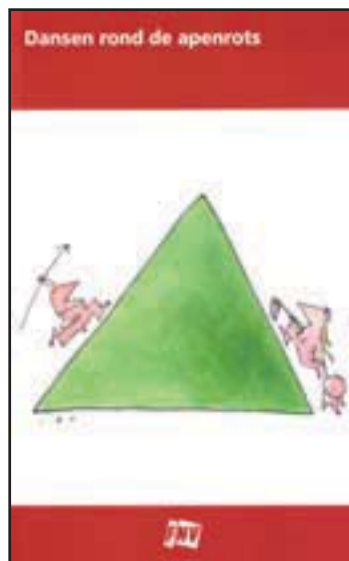
En WIJ dan?

Maar wat dan wel? Vermeend pleit onder andere voor een meer groene en duurzame inrichting van de economie. Kernenergie is geen vies woord bij hem. Nederland kan het voortouw nemen in duurzaamheid door de oprichting van The International Green bank of Holland. Daarnaast richten we ook The Holland Internet Bank op. Tevens dient er veel strenger toezicht op financiële instellingen te komen. En de aanbeveling van Vermeend voor de enig juiste structuur van een bank zal op het hoofdkantoor van de Rabobank met gejuich zijn ontvangen. Immers, iedere bank dient het coöperatieve model van Rabo over te nemen. Ten slotte schudt de auteur zijn socialistische ideologische veren nog eens flink af door te pleiten voor een forse flexibilisering op de arbeidsmarkt met onder andere een vermindering van de ontslagbescherming.

The world according to...

Hoe moeten we dit boek nu plaatsen? Is het een visionair boek? Ja, gedeeltelijk wel. Is het een zweverig boek? Nee, dat valt gelukkig ontzettend mee. Biedt het boek concrete en praktische handvaten voor de toekomst? Ja, gedeeltelijk wel. Is het dan stiekem 'de wereld volgens W. Vermeend'? Ja, eigenlijk wel. Ondanks de over elkaar heen struikelende ideeën is het toch een helder geschreven boek, met een positieve boodschap voor de toekomst en - hoe u er ook over denkt - genoeg *food for thought* voor de komende donkere wintermaanden. Aanbevolen dus.

W. Vermeend, de WIJ economie - de opkomst van de WIJ economie en de ondergang van de IK economie, Lebowski, ISBN 978 90 488 0229 6

DANSEN ROND DE APENROTS

Vrouwen en de top. Het glazen plafond. Verplichte quota's in besturen en raden van commissarissen. Al vele jaren lijkt het maar niet te lukken om meer vrouwen in topposities te krijgen. En al evenveel jaren worden er voorstellen gelanceerd en oplossingen aangedragen. Deze FNV-publicatie heeft naar eigen zeggen kwalitatief onderzoek gevoerd naar de redenen waarom het maar niet wil lukken met vrouwen op topposities. Als eerste wordt het nut van diversiteit beschreven, gevolgd door een hoofdstuk over de traditionele Nederlandse opvattingen die het beeld van een werkende vrouw niet echt aangemoedigd hebben. Ook de sekse-stereotypen komen aan bod en voor- en tegenstanders van verplichte quota worden aan het woord gelaten. Het boekje sluit af met enige aanbevelingen voor werkgeversorganisaties, de vakbeweging en de politiek. En die quota? Graag verplicht stellen a.u.b.

*Anja Berkelaar,
Dansen rond de apenrots, FNV*

BRONNEN
TEKST: ROB HEINSBROEK

LEESVOER

Accountant.nl

Voor uitgebreidere besprekingen van deze boeken en eerder besproken boeken, zie Accountant.nl.